

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH
TẬP 173

MINH GIÁC
THIÊN SỬ NGŨ LỤC
& THÁP MINH

SỐ 1996
(QUYỂN 1 → 6)

HỘI VĂN HÓA GIÁO DỤC
LINH SƠN ĐÀI BẮC XUẤT BẢN

SỐ 1996

MINH GIÁC THIỀN SƯ NGŨ LỤC

Tham học Tiểu sư Duy Cát Trúc biên tập.

QUYỂN 1

Nói ở Thúy Phong thiền tự Đổng Đình, Tô Châu.

Tại Vạn Thọ, ngày khai đường tiếng kiền chùy vừa dứt. Sư nói: “Thiền Tông một khi cất tiếng thì hàng giáo tông hết cách giải thích. Một khi Tổ lệnh đang thi hành thì mười phương khoáng đảng. Người thông đạt, nhanh chóng lãnh hội thiền cơ, xin bước ra gặp nhau.” Lúc đó có một vị Tăng bước ra hỏi:

- Trời người tụ tập đợi nghe tiếng sấm, học nhân trên đây xin Thầy chỉ bảo?

Sư nói: Một vạn tám ngàn không phải là xa.

Lại nói: Như thế thì đại chúng thấm nhuần ân đức.

Sư nói: Sau năm ngày hãy xem.

Hỏi: Sư xướng lên khúc hát của truyền thống nào và tiếp nối tông phong của ai?

- Phân minh nhớ lấy.

- Thế thì ngày xưa Trí Môn hôm nay Hòa thượng?

- Có gì can hệ?

- Thế nào là câu “Hòa thượng vì người?”

- Lương tài bổ chức.

- Cảm ơn sư phương tiện.

- Tự lãnh hội đi. Sư bèn nói: Một hỏi một đáp đều chưa có việc, dù cho càn khôn đại địa cỏ cây tùng lâm, tất cả đều là nạp tặng; Khác

miệng cùng tiếng, mỗi người tự đặt bày trăm ngàn vấn nạn cũng không tiêu được Trưởng lão. Gãy móng tay một cái Sư nói: Cao thấp đều ứng trước sau không sai. Linh diệu của Sáng sửa của Phật Tổ. Dấu vết sâu xa của Trời người bao la như thế thì cần gì mượn bờ Đông thành giác. Năm chúng đều ở trước miếu Cổ Phật. Lúc này tham xong.

Sư ở chùa Linh Ẩn Hàng Châu nhận sớ xong, chúng thỉnh thăng tòa. Bấy giờ có Tăng hỏi: Hôm nay trước bảo tòa, xin Sư một sấm sét chấn động.

- Uổng công vô ích thôi.

Sư lại nói thêm: Thế thì một âm biến khắp sa giới.

- Đại chúng đều nghe hết.

Sư nói: Chợt có người hỏi ông làm sao nêu?

Tăng nói: Ba mươi năm sau dám để lại tiếng thơm.

Bị lừa rồi.

Sư bèn nói: Trưởng giác ngộ trong thiên hạ tuyệt vời.

Tòa rộng của đạo sư Linh Ẩn tạm mượn cho Tăng hèn lên ngôi, thật thẹn chẳng phải tài. Đâu dám ở trước năm trăm nạp tử đề xướng. Phật Tổ nén nâng tư kiến tốt đẹp xưa nay, thẹn ông ta làm trước. Nếu như nói được, trời mưa bốn thứ hoa, quả đất có sáu thứ chấn động.

Trên đường Tào Khê một chút sử dụng không được lấy gì cao sĩ hành cước. Có mắt định thế giới che khắp càn khôn ai dám nêu làm một sợi tơ nhỏ, biết có người ắt cùng xong.

Tại chùa Linh Ẩn, Tôn túc các viện hội họp, chúng thỉnh Sư thăng tòa.

Tăng hỏi: Thiên lý đến hết ở bên tòa, chưa rõ Sư có nói không?

Sư nói: Thiên tử cai trị trong nước binh tướng canh phương ngoài biên tới.

Tăng nói: Thế thì một tiếng sét chấn động khắp Đại Đường.

Sư nói: Xem lấy lệnh hành.

Sư bèn nói: Thượng sĩ gặp nhau, một lời nửa câu như đập vào đá ra lửa. Nhìn ông lỗi nên sai, tức câu nói bị ngưng trệ ở nguồn mê.

Từ trên Tông thừa hợp bàn luận như thế, đến nổi ba đời chư Phật không thể tự tuyên nói. Sáu đời Tổ Sư nâng không nổi. Một đại Tạng giáo giảng giải không kịp. Cho nên gây thủ chứng, hét thừa đương.

Ý câu qua lại đồng lang thang, có người biết mới làm cùng nhau chứng minh.

Ngày sư đến Tô Châu, tăng tục nghênh đón ở Vạn Thọ. Chúng thỉnh Sư thượng đường.

Tăng hỏi: Chỗ thiền pháp chí cực vi diệu, ngàn Thánh không truyền, Hòa thượng từ đâu mà được.

Sư nói: Sẽ gọi là nạp tăng.

Tăng nói: Thế thì đại chúng thắm nhuần ân đức, học nhân lễ tạ.

Sư nói: Đầu rồng đuôi rắn.

Hỏi: Tuyển Phật trường mở có tuyển học nhân không?

- Rất kỳ chớm trán (thi trượt).

Sư nói: Thế thì tâm thi đậu vậy.

Sư nói tiếp: Kể dưới thêm.

Sư bèn nói: Như trời che khắp, như đất chở khắp. Có như là tự tại, đủ như là uy đức, ai không mang ân, ai không kính mộ. Chư Thánh quá khứ trong vô lượng kiếp chịu biết bao khổ mới được pháp môn bí yếu, nay đem dạy khắp đại chúng, không dùng mảy may tâm lực, mỗi người tỉnh một thời nghiệm lấy. Ở đây tiến cử được thì có thể ra khỏi bốn dòng, bước cao Tam giới. Hoặc có người không biết vừa là mọi người kiêng đi. Tức lúc đầu đến viện Sư thăng Tòa. Tăng hỏi: Hôm nay dừng lại đây, con xin thỉnh sư một câu Định càn khôn.

Sư đáp: Trăm tạp toái.

Tăng hỏi: Thế thì biển lặng sông trong.

Sư nói: Chẳng phải cảnh giới của ông.

Tăng nói: Thế nào là đại ý Phật pháp?

Sư đáp: Rỗng ngâm sương mù nổi, hổ gầm gió phát sinh.

Tăng hỏi: Thế nào là yếu chỉ Thiên tông?

Sư đáp: Núi cao biển rộng.

- Học nhân không hiểu.

- Lo buộc dếp cỏ.

Sư bèn nói: Sau này Thúy Phong nhiều người nghi và đích thân đến một cảnh bình yên. Chẳng giống Thiện Tài vào cửa lầu các tạm thời suy nghĩ, chớ so thế giới trong bàn tay Duy Ma, riêng có thanh quy, mọi người tham quan no đủ, lấy tư chất an ủi.

Thượng đường hỏi đáp xong, Sư nói: Thích Ca đã diệt, Di Lạc chưa sinh. Chính ngày này Phật pháp giao cho Thúy Phong, mở lấy đều do ở đây. Đại triệt ngộ, là chỗ lấp hang hốc. Năm lão Hòa thượng trong thiên hạ đều ở trên đầu gậy, không mất một.

Thượng đường Tăng hỏi: Thế nào là việc thật học?

Sư bảo: Mũi nhọn không vào.

Tăng thưa: Xin sư phương tiện.

Sư đáp: Nước đến thành sông.

Tăng hỏi: Thế nào là một câu giáo ngoại biệt truyền?

Sư nói: Hãy xem thánng chạp hết.

Tăng hỏi: Thế thì để lại tiếng tốt đi.

Sư nói: Kẽ cầm ăn dưa đắng.

Tăng hỏi: Nói khởi lên dấu vết, nguyên do khác đường, sống không phạm đầu mũi nhọn, xin sư nói cho.

Sư bảo: Nhà ai không có trăng sáng gió mát.

Tăng hỏi: Có phải không?

Sư nói: Gã trên đất thêm bùn.

Sư bèn nói: Chỗ vòng kiếm bay thì trời trăng đều sáng, gậy báu gõ thì càn khôn thất sắc. Các loại ma từ chỗ đây sợ mất vía. Ngàn Thánh do đây mở mắt như hai nghe không tròn, sấm chấn động mà chẳng biết. Gốc lở loi sẽ bại. Thấm mưa xuân mà chẳng ướt. Đến phàm Thánh chia đường, mê ngộ bày phái, chạy đi bảy hướng, chìm xuống bốn dòng, nghiệp nặng ràng buộc, không có ngày nghỉ. Cho đức các hãy thấy khéo tham tường tận, như người lên núi, mỗi người tự nỗ lực.

Sư thượng đường, Tăng hỏi: Rõ ràng giữa tâm mắt, mà tướng không thể nhìn, sáng sủa ở trong sắc trần lý không thể phân.

- Đã ở giữa tâm mắt, vì sao không thấy tướng?

- Hoa phải mở ngay đêm, đừng đợi sáng gió thổi.

- Thế thì mây tan trăng sáng mọi nhà.

- Tỳ Bà Thi Phật sớm lưu tâm. Tăng mới lễ bái. Sư lấy gậy đánh cho một gậy nói: “Không được bỏ qua.”

Hỏi: Sau khi vượn ôm con về núi xanh, chim ngậm hoa đến trước núi biếc, ý chỉ cổ nhân thế nào?

Sư đáp: Gần núi còn ở.

- Hòa thượng thế nào?

- Vẫn ít như uyển chuyển mới chịu nghe, lại bị gió thổi trong điệu khác.

Tăng lại hỏi: Thế nào là cảnh Thúy Phong?

- Xuân đến hoa đào cũng đầy khe.

Tăng lễ bái.

- Sơn tăng ngày nay bại trận.

Có người kiếm điểm được ra cho một con mắt trên đỉnh môn. Nói xong xuống tòa.

Sư thượng đường Tăng hỏi: Cổ nhân mượn việc trong ruộng hỏi, cầm xẻng đứng khoanh tay, ý thế nào?

- Người từ Trần Châu đến, không được cho tin tức của Châu.

- Người xưa nói: Có người đọc sách đến. Ý chỉ thế nào?
- Còn đứng ngoài cửa.
- Thỉnh sư gặp.
- Mặc Ý Nhan Hồi cũng không thông.

Sư bèn nói: Lập Chủ lập khách khoét thịt làm thương tích, nêu xưa nay, ném cát rải đất, việc không đôn ngộ, chính là chùy sắt không lỗ, chẳng có then chốt, hợp vào vô gián địa ngục, nạp tạng có trí tuệ cần phải tự xét.

Sư thượng đường Tăng hỏi: Cổ nhân một tiếng hét không có tác dụng phải không?

Sư nói: Phải.

- Tăng bèn hét.
- Sư bèn đánh.

Tăng không nói.

Sư nói: Nói đùa ta.

Hỏi: Cổ nhân nói: Chỗ có Phật pháp không dừng, chỗ không Phật pháp mau đi qua. Ý chỉ thế nào?

- Giận giữ giết người.
- Tăng suy nghĩ.
- Đi đâu?

Hỏi: Chỉ ở trước mắt vì sao hai, ba lần không nhìn thấy?

- Cát tai nằm ngã tư đường.
- Đúng là vậy.

Sư nói: Sai ta nhú mày.

Hỏi: Đậu đen chưa sinh mầm thời thế nào?

- Lửa đói ngựa đói.
- Sau khi sinh mầm thì sao?
- Thấu nước thấu cát.

Tăng lễ bái.

Sư nói: Giống như không đến thọ trai.

Hỏi: Các kỹ nghệ công xảo đều hiện hành việc này. Thế nào là việc này?

- Làm gương mẫu các phương.
- Chẳng phải là chỗ học nhân hiểu.
- Kẻ có đầu không đuôi.

Sư bèn nói: Chữ Phật quá khứ cửa này đã thành tựu, tha cho một lần. Các Bồ-tát hiện nay, mỗi người nhập viên minh, công án được lập lại hai lần, người tu học sau này đều bị Thủy Phong xỏ mũi.

Sư thượng đường nói: Kẻ trí mãi nghe đưa lên lấy mạnh, chớ đợi chốc lát mất đầu.

Hỏi: Khi đẹp trời đi một mình thì thế nào?

- Dưới chân đạp sợi dây.

- Ngộ đạo vận dụng vô ngại.

Sư nói: Từ Lục vác bảng (kẻ có tầm nhìn phiến diện).

Hỏi: Học nhân vừa vào Tông lâm, mọi việc không biết, chưa rõ sư có giúp không?

Sư nói: Tô Châu giấy quý.

Tăng hỏi: Hòa thượng há không phương tiện?

Sư nói: Sau nào nhổ cây.

Sư nói: Chỗ lò rèn không phải sắt, cửa lương y ai là người bệnh? Hường sau lỗ mũi trời xa, chớ cô phụ người tốt.

Sư thượng đường nói: Muốn được không chiêu nghiệp vô gián chớ hỏi chánh pháp luân của Như Lai. Nói xong xuống tòa.

Sư thượng đường mới có Tăng ra lễ bái. Sư nói: Đại Chúng! Tạm thời nhớ lấy thoại đầu của Tăng. Sư liền xuống tòa.

Sư thượng đường Đại chúng vân tập sư lấy gậy, ném xuống nói: Đầu gậy có mắt sáng như Trời, muốn biết vàng thật hãy xem trong lửa.

Sư thượng đường nói: Từ trời rơi xuống, từ đất vọt lên, nam bắc đông tây một loài chim cắt. Chú ý lọc bỏ cặn dơ làm đình mất cơ hội khổ thay! Khổ thay.

Sư thượng đường nói: Cổ nhân nói thí như vung kiếm múa trên không, không kể là kịp, hay không kịp. Đây là bánh xe trên không tuyệt dấu vết. Kiếm nhọn chẳng phải thiếu, các bậc thiền đức giỏi, nếu có thể như thế, tâm tâm không biết, tức là ngồi trên đỉnh cô phong. Chẳng những Thiện Tài bảy ngày không gặp, mà Văn Thù trăm kiếp đích thân đến cũng không tìm tòi được.

Sư thượng đường có Tăng ra lễ bái xong bèn đưa ra câu hỏi.

Sư nói: Kêu được máu chủ thành dòng không chỗ dùng, bèn xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Khiếm khách Tạng Phong bèn xin biện pháp.

Có vị Tăng mới ra. Sư hỏi: “Đi đâu?” Rồi xuống tòa.

Sư thượng đường nói: Lời nói tam phản thường hợp đạo, hãy mặc mọi người gặt đầu. Luận nhanh chóng cũng không lưu lại dấu vết.

Nạp tăng là sao mà khai khẩu. Sư lấy gậy vẽ một đường nói:

Trên không tính thẳng lên trời. Dưới không kể vào đất. Thái Châu ngàn người vạn người, các đánh phá chỉ trong chốc lát.

Sư thượng đường hỏi đáp xong bèn nói: Khi mắt sáng như ngàn mặt trời, vạn tượng không thể ẩn bóng. Phàm phu chỉ là chưa từng quán, đâu được nhẹ nhàng mà thối khuất.

Sư dơ gậy lên nói: Lấy định thế giới không lọt tơ tóc. Còn quán được không? Sở dĩ đại Sư Vân Môn nói: Đáng được càn khôn đại địa không phân quá hoạn mảy may. Chỉ là chuyển câu không thấy một màu, còn là nửa đề; đáng được như thế.

Phải biết có lúc toàn đề. Chư Thượng Tọa: Thúy Phong như cũng toàn đề. Người hết đại địa đều phải kết lưới, phóng một đường, chuyển thấy không chịu, lấy gậy một lúc đuổi xuống.

Sư thượng đường Tăng hỏi: Thế nào là cảnh Thúy Phong?

- Có mắt thấy.
- Thế nào là người trong cảnh?
- Tham nhìn sóng trắng mất đi tay yếu.
- Thế nào là gia phong Hòa thượng?
- Khách đến cần xem.
- Thế thì học nhân được thấy.
- Sau ba mươi năm.
- Thế nào là Đệ nhất nghĩa?
- Đạo sĩ cười trâu té ngã.
- Xin Sư rủ lòng phương tiện.
- Chùy sắt không lỗ.
- Đạo xa thay?
- Núi xanh gần dòng loạn.
- Thế thì được nghe điều chưa nghe.
- Ngàn dặm vạn dặm.

Sư bèn nói trước đại chúng cùng đáp xứng cũng phải là gã này mới được. Nếu chưa có mắt qua sông qua hiểm, không nhọc nhằn lấy ra. Cho nên nói: Như lửa lớn tụ gần thì cháy hết mặt cửa cũng như bảo kiếm cửa Án Thái A. Xông về trước thổ mất thân mạng. Sư bèn tụng:

Thái A hoành án tổ đường hàn

Thiên lý ứng tu tức vạn đoan.

Mạc đãi bành quang khinh thiểm xán

Phục vân khán khán.

Tổ đường Thái A, Hoành án lạnh. Ngàn dặm cần dứt vạn mối. Chờ đợi bóng sáng chớp lờ. Hãy nói thử xem. Sư bèn xuống tòa.

NIÊM CỔ

Nêu: Mẽ Hồ hỏi Tăng: Gần rời chỗ nào?

- Được Sơn.
- Được Sơn mấy ngày này thế nào?
- Thật giống ngoan thạch.
- Được thế thì trịnh trọng.
- Cũng không chỗ đưa ra.
- Chẳng những Được Sơn, mà Mẽ Hồ cũng như thế.

Tăng đến trước đứng nhìn chăm chú.

Mẽ nói: Hãy xem ngoan thạch cử động.

Vị Tăng đó bèn ra.

Sư niệm: Mẽ Hồ dẫu đoạt cũng đáng quán, đâu có thể chết mà không điếu.

Nêu: Kiểm trượng vua của nước Kế Tân đến Tôn giả Sư Tử hỏi:

- Sư được uẩn không chưa?
- Đã được.

Vua nói: Có thể bố thi đầu cho ta chăng?

- Thân phi ngã có ta, huống gì đầu. Vua bèn chém tôn giả Sư tử.

Sữa trắng cao hơn một trượng tay Vua tự nhiên rơi xuống.

Sư lấy nói: Tác gia quân vương Thiên Nhiên có.

Nêu: Cảnh Thanh ở trước Tăng đường tự đánh chuông nói: “Huyền Sa nói, Huyền Sa nói. “Khi ấy có Tăng ra nói: Huyền Sa nói gì.”

Cảnh Thanh làm một vòng tròn.

Tăng nói: Nếu không tham lâu đâu biết thế.

Cảnh Thanh nói: Còn tiền giày cỏ của ta.

Sư nói: “Kịp bị đánh phá Thái Châu.”

Nêu: Bảo Công nói: “Suốt ngày niệm hương chọn lửa, không biết thân là đạo tràng.”

Huyền Sa nói: Suốt ngày niệm hương chọn lửa, không biết tràng sự thật.

Sư nói: Một cặp chùy sắt không lỗ.

Nêu Ngũ Thông Tiên Nhân hỏi Phật: Phật có lục thông, ta có ngũ thông. Thế nào là một thông?

Phật với Tiên nhân có Ngũ thông. Tiên Nhân đáp “Dạ”.

Phật nói: Ông hỏi ta Thông nào?

Sư nói: Lão Hồ vốn không biết thông đó, tức nhân tà đánh chánh.

Nêu: Hòa thượng Tư sai Thạch Đầu đem thư đến Hòa thượng Hoài

Nhượng nói. Ngày về cho ông đúc rìu ở núi.

Thạch Đầu mới đến chỗ Hòa thượng Nhượng hỏi: Không hâm mộ chư Thánh, không trọng tánh linh mình là thế nào?

- Ông hỏi Thái cao sinh: Không ngó xuống, hỏi đến Thạch Đầu nói: Có thể muôn kiếp trầm luân, không cầu chư Thánh giải thoát, rồi trở về. Hòa thượng Tư hỏi: Thư đạt không?

- Thư cũng không đạt, tin cũng không thông.

Ngày tới xin Hòa thượng cho rìu.

Hòa thượng Tư đuổi một chân xuống.

Thạch Đầu bèn lễ bái.

Sư lấy nói: Thạch Đầu có tầm nhìn phiến diện.

Lại nói: Đại Tiểu Nhượng sư không hiểu cứ lệnh.

Nêu: Trường Tỳ đến chỗ Thạch Đầu và Đầu hỏi: Từ đâu đến?

- Lãnh Nam đến.

- Vừa núi lớn thêm một công đức, có thành tựu chưa?

- Thành tựu lâu rồi, chỉ thiếu điểm mắt.

- Chớ cần điểm mắt.

- Bèn thỉnh.

- Đầu thòng một chân xuống.

Tỳ bèn lễ bái.

- Thấy đạo lý gì mà lễ bái.

- Như điểm tuyết trong lửa hồng.

Thạch Đầu bèn thôi.

Sư hỏi: Công đức không mất có chỗ nào điểm.

Đức Sơn Đến Long Đàm hỏi: Nghe tiếng Long Đàm từ lâu mà đến đây. Đàm lại không thấy, Long lại không hiện.

Long Đàm nói: Ông đích thân đến Long Đàm.

Đức Sơn bèn thôi.

Sư nói: Lấy làm làm làm.

Lại nói Đại Tiểu Đức Sơn.

Ngày nọ Sư nhân việc nêu: Trước kia có lão túc một hạ không nói chuyện cho sư tăng. Có Tăng tự than rằng: Ta chỉ luống qua một hạ không mong Hòa thượng thuyết Phật pháp, được nghe hai chữ chánh nhân cũng được. Lão Túc mãi nghe nói. Xà-lê chớ nói vội. Nếu luận về chánh nhân một chữ cũng không thể thì nói xong Khấu Sĩ nói: Vừa đến không đầu mới nói gì.

Vách bên cạnh có lão túc nghe nói: Như một nồi canh bị hai cục phân của con chuột làm ô uest.

Sư nói: Vạc nổi nhà ai không có một hai cục.

Hòa thượng Quan thấy Tăng mới đến. Quan làm gạo rồi chỉ dẫn ông ta. Tăng ấy bèn đi. Tối lại Quan hỏi đệ nhất Tòa: Ngày nay người mới đến ở chỗ nào?

- Đi lúc ấy.

- Chính là vậy, chỉ được hai cái.

Sư nói: Lão Quan giống như mất tiền gặp tội.

Nêu: Ngoại đạo hỏi Phật: Không hỏi lẽ hữu ngôn, không hỏi lẽ vô ngôn. Phật im lặng hồi lâu.

Ngoại đạo lễ bái nói: “Đức Thế Tôn đại từ đại bi, vén lớp mây mờ, khiến con vào được giác ngộ. Rồi lễ bái mà đi, A-nan bạch Phật: Ngoại đạo chứng được điều gì mà tán thán rồi đi như vậy?”

Phật đáp: Như ngựa bay trên trời nhìn bóng roi mà chạy.

Sư nói: Tà chánh không phân quá hơn bóng roi.

Phó Đại Sĩ nói:

*Dạ dạ bảo Phật miên
Triều triều hoàn cộng khởi
Khởi tọa trấn tương tùy
Ngũ mặc đồng củ chĩ
Túng hào bất tương ly
Như thân ảnh tương tự.*

Dịch Nghĩa:

*Đêm đêm ôm Phật ngủ
Sáng sáng cùng Phật dậy
Đứng ngồi vẫn theo nhau
Nói nín đồng vừa vắn
Mảy tơ chẳng lìa nhau
Tương tự như hình bóng
Muốn biết chỗ Phật ở
Lời nói âm thanh đó.*

Huyền Sa nói: Đại Tiểu Phó Đại Sĩ chỉ biết được linh linh sáng sáng.

Sư nói: Huyền Sa cũng là đập cỏ rấn sợ.

Bảo Công sai người truyền ngữ đến Hòa thượng Tư Đại: Sao không xuống núi giáo hóa chúng sinh. Gã mắt thấy mây làm thế nào?

Tư Đại nói: Ba đời Chư Phật bị miệng ta nuốt hết. Chỗ nào còn có chúng sinh đáng độ.

Sư nói: Có đồng phân nào bay mùi hôi.

Triệu Châu nói: “Đến với đạo không khó chỉ hiềm khó chọn lựa”.
Mới có ngữ ngôn là chọn lựa là rõ ràng. Lão Tăng không ở trong rõ
ràng. Là ông làm sao hộ giúp? Bấy giờ có Tăng hỏi.

Đã không rõ ràng thì làm sao hộ giúp?

Triệu Châu nói: Ta cũng không biết.

Tăng nói: Hòa thượng không biết, vì sao nói không ở trong rõ
ràng.

Triệu Châu nói: Hỏi việc thì được.

Sư nói: Triệu Châu tới lui ba ngàn.

Nam Tuyên dạy chúng: Ba ngàn năm nay chẵn một con trâu đực,
muốn nghỉ thả bên đông, không khởi phá nước cỏ quốc vương.

Không biết tùy phần nhận một chút, khỏi lo quan chủ phiền
phức.

Trường Khánh nói: Ông nói trước đầu Nam Tuyên là người, sau
đầu là người.

Vân Môn nói: Hãy nói nửa trong nhận nửa ngoài nhận. Dù nói
được chỗ nhận rõ ràng. Ta lại hỏi ông: Trâu ở chỗ nào?

Sư nói: Một lúc xâu mũi nó dắt đi.

Đặng Ấn Châu ở đường phá uy nghi của Tương Châu. Chỉ mặc áo
đứng được chùy nói: Nói được thì không đánh. Lúc ấy đại chúng im lặng
Ấn Phong bèn đánh một cái.

Sư nói: Quả nhiên quả nhiên.

Tăng hỏi Huyền Sa: Tam Tạng Đại Nhĩ lần thứ ba vì sao không
gặp quốc sư?

- Ông nói hai lần trước đây có thấy không?

Sư nói: Bại rồi bại rồi.

Trong Thất niêm cổ.

Nêu: Mục Châu hỏi Tăng: Sắp rơi chỗ nào?

- Hà Bắc.

- Hòa thượng Triệu Châu từng đến Hà Bắc không?

- Tôi từng ở đó.

- Triệu Châu có dạy chúng câu gì không?

- Thấy người mới đến liền hỏi: Ông có từng đến đây không?

- Từng đến.

- Triệu Châu nói: Uống trà đi.

Người mới đến nói: Không từng đến.

Triệu Châu cũng nói: Uống trà đi.

Mục Châu nói: Hổ thẹn.

Lại hỏi Tăng: Ý Triệu Châu thế nào?

- Chỉ không một kỳ phương tiện.

Mục Châu nói: “Khổ thay Triệu Châu bị ông tung một đống phân, liền đánh.

Mục Châu lại hỏi Sa Di: Ông thế nào?

Sa Di bèn lễ bái.

Mục Châu cũng đánh.

Tăng ấy đến chỗ Sa Di hỏi: Ông đến bị Hòa thượng đánh là thế nào?

Sa Di nói: Nếu không phải là ta thì Hòa thượng không đánh.

Sư nói: Vị Tăng này không thể chịu nổi. Đem một cục phân tung ra hai Thượng tòa Cổ Phật. Nếu có thể biện được, chẳng chỉ Triệu Châu, Mục Châu Tuyết Khuất cũng là Thúy Phong không qua lão túc trong thiên hạ. Nếu nói không được, đến chỗ tung người vẫn chưa xong.

Nêu: Tăng hỏi Trường Khánh: “Thế nào là chánh pháp Nhân Tạng?”

- Có chuyện không bỏ cát.

Bảo Phúc nói: Không thể bỏ.

Sư nói: Phạm Tông sư quyết định lấy phần gốc gặp nhau, không dám bỏ lại cái gì là con mắt Chánh Pháp của mọi người?

Gã nào không bị người lừa thì ra chúng nói để, cùng biết với nhau. Nếu nói không được, Thúy Phong mỗi mỗi điếm qua cho ông; mở mắt, nhắm mắt.

Nêu Hoàng Bá có sáu người mới đến, năm người làm lễ, trong đó một người đưa tọa cụ lên làm một tướng vòng tròn.

Hoàng Bá nói: Ta nghe có một con chó săn rất dữ.

Tăng nói: Tìm nói dê nghe đến.

Bá nói: Linh dương không nghe đến tìm ông.

Tăng nói: Tìm dấu chân Linh dương đến

- Linh dương không dấu chân đến tìm ông.

- Thế thì Linh dương chết.

Hoàng Bá bèn thôi. Hôm sau Sư thượng đường nói:

- Chó săn ở đâu?

Tăng bèn đi ra.

Hoàng Bá nói: Hôm qua công án chưa xong, lão Tăng thôi đi. Còn ông thế nào?

Tăng không đáp.

Hoàng Bá nói: Sẽ gọi là bốn phận của nạp tử vốn là Sa-môn nghĩa

học.

Lấy gậy đánh đuổi ra.

Sư nói: Chỉ như tiếng vang dấu vết đã không, chớ săn tìm đuổi chỗ nào? Chớ có tuyệt tiếng vang dấu vết, thấy Hoàng Bá không?

Chư Thiên Đức phải rõ cơ hồ bại, cũng phải là bốn phạm nạp tử.

Nêu ngoại đạo hỏi Phật: Không hỏi lẽ hữu ngôn, không hỏi lẽ vô ngôn?

Thế Tôn lặng hồi lâu.

Ngoại đạo nói: Thế Tôn đại từ đại bi đã vệt khai đám mây mờ cho con khiến được nhập vào.

Sư nói: Chư thiên đức mây mờ đã tan quyết định thấy Phật, có cho họ cùng tham không? Nếu cùng nhau biết thì Tông Sư thiên hạ đều là bạn ngoại đạo. Như mỗi người chẳng phải ấn chứng thì nạp tăng Đông độ không bằng ngoại đạo Tây Thiên.

Nêu Hòa thượng Long Nha hỏi Thuý Vi: “Thế nào là yếu chỉ Thiên Tông?”

- Đem Thiên bản đến cho ta.

- Long Nha lấy thiên bản đến cho Thuý Vi. Thuý Vi nhận lấy rồi đánh.

Long Nha nói: Đánh thì mặc đánh nhưng lại không có ý Tổ Sư?

Sau đó lại hỏi Lâm Tế, thế nào là yếu chỉ Thiên Tông?

- Đem bồ đoàn đến cho ta.

Long Nha lấy bồ đoàn đem đến cho Lâm Tế. Lâm Tế lấy bồ đoàn đánh.

Long Nha nói: Đánh thì mặc đánh, nhưng lại không có ý Tổ Sư?

Sư nói: Lâm Tế, Thuý Vi chỉ biết buông mà không biết nắm. Lúc đó nếu là ta thì khi Long Nha đợi y đi tìm bồ đoàn, thì ta sẽ lấy thiên bản ném vào ngực vào hông ông ta.

Nêu Tỳ Thọ hỏi Định Sơn: Không rơi vào số lượng, thỉnh sư nói?

Định Sơn đưa râu chuôi lên nói: Là rơi hay không rơi?

Tỳ Thọ nói: Viên châu hai lỗ người đời có xin lời trước viên sư.

Định Sơn bèn đánh. Tỳ Thọ bỏ đi.

Định Sơn nói: Sau ba mươi năm, được lấy chùy đánh vào ngực hãy khóc to đi!

Sau đó quả nhiên Tỳ Thọ khai đường dạy chúng nói:

Trước ba mươi năm bị Định Sơn Lão Tử đối ta một phen không giống một chút nào.

Sư nói: Định Sơn dùng thì dùng, đâu có thể. Tỳ Thọ biết thì biết

nhưng lại chưa hội đủ mắt trạch pháp nhãn. Thử biện xem.

Nêu: “Tuyết Phong hỏi Đầu Tử: Một cây chùy liền thành là thế nào?”

- Không phải là gã tánh thao.

Tuyết Phong nói: Không nhờ chùy thì sao?

- Đồ thùng sơn.

Sư nói: Thế thì một lúc làm loạn Tuyết Phong. Lại Đầu Tử là tác gia lò lửa. Nếu lúc ấy ta là Tuyết Phong, đợi Đầu Tử nói không phải là gã tánh thao. Chỉ nói với y chùy ở trong tay ta.”

Chư Thượng Tọa Hợp cho Đầu Tử được nói gì. Nếu có thể nói được. Chính là tánh thao, bình sinh làm sáng mắt Tông. Nếu mịt mù thì một chùy trên đỉnh đừng chớ nói vì sao không nói.

Nêu: Triệu Châu hỏi Tăng: Thường xem kinh Pháp Hoa không?

- Có xem.

Triệu Châu nói: Nạn y ở chỗ vấn vẻ, giả danh A luyện nhã.

- Cuồng hoặc người thế gian ông làm sao hiểu?

Tăng ấy định lễ bái.

Triệu Châu nói: Ông mặc kệ nạn y đến không?

- Mặc đến.

- Chớ mê hoặc ta.

Tăng nói: Thế nào là không mê hoặc.

Triệu Châu nói: Chớ lấy lời ta.

Sư nói: Đại Tiểu Triệu Châu đầu rồng đuôi rắn. Mọi người có thể biện được bèn biết phá Triệu Châu. Nếu không rõ, mỗi mỗi cầm cao nạn y chớ mê hoặc Thúy Phong.

Trường Tỳ hỏi Tăng: Từ đâu đến?

- Từ am Không Thạch Cửu Hoa đến.

- Am chủ là người nào?

Mã Tổ hạ Tôn túc.

- Tên gì?

- Không rõ pháp hiệu khác.

- Ông ta không rõ hay ông không rõ?

- Mất Tôn Túc ở đâu?

- Nếu là am chủ đích thân đến ngày nay cũng phải ăn gậy.

- Lại gặp Hòa thượngtha cho con.

- Sau trăm năm tính lường sư tăng khó được.

Sư nói: Cả hai là tác gia phải biết thu đuôi hổ, không thể y cứ đầu hổ. Nếu Đức Sơn sai đi đều phải chú giải.

Nêu Bảo Phước dạy chúng: Việc này như lửa chớp, điện xẹt, làm được hay không làm được; chưa khởi mất thân mất mạng.

Tăng bèn hỏi: Chưa rõ người làm được có khởi mất thân mạng không?

Bảo Phước nói: Tác gia, tác gia.

Tăng nói: Là tâm hạnh gì?

- Một đồng phân vun trước mặt không biết thối.

Sư nói: Chư Thượng Tòà! Bảo Phước có móng vuốt bắt sống hổ và tê giác. Vị Tăng này cũng không dễ địch. Tuy như thế, nhưng Bảo Phước phải tha cho một lần. Chỉ như Thúy Phong và đại chúng có cho các vị kiểm điểm không? Nếu khởi không được thì người chết trên đất nhiều vô số. Trong đó có người được sống không?

Sư đưa gậy lên nói: Đến cũng đến vậy.

Nêu: Quy Tông vạch cỏ, thấy một con rắn, bèn lấy bữa giết chết nó.

Tăng thấy liền hỏi: Nghe tướng Quy Tông đã lâu té ra chỉ là Sa môn hạnh thô tháo.

Tông nói: Ông thô hay ta thô?

Sau đó Tuyết Phong hỏi Đức Sơn: Người xưa chém giết rắn ý chỉ thế nào?

Đức Sơn bèn đánh.

Tuyết Phong liền đi.

Đức Sơn vờ lại nói: Ông Tăng!

Tuyết Phong quay đầu.

Đức Sơn nói: Ngộ sau ông ta đi, mới biết tâm lão bà của lão hán đã thấu triệt.

Sư nói: Quy Tông chỉ biết cẩn thận ban đầu, không thể hộ giữ gìn ở cuối. Đức Sơn thật có thể cứ lệnh lại chưa rõ chém rắn. Sư vờ đại chúng nói: Xem Thúy Phong ngày nay chém ba, năm con rắn. Nói xong, lấy gậy nhất thời đánh xuống.

KHÁM BIỆN:

Hỏi Tăng: Từ đâu đến?

- Hòa thượng hỏi ai?

Sư đáp: Ta hỏi ông.

- Sao không lãnh hội lời nói?

- Thúy Phong ngày nay bại trận.

Thị giả Bảo Hoa đến thăm sư. Sư hỏi: Bảo Hoa bao nhiêu

chúng?

- Thị giả thưa: Không nhọc Hòa thượng như thế.

Sư nói: Ta hỏi đàng hoàng ông chạy cái gì?

- Thị giả thưa: Không được bỏ qua.

Sư nói: Thật là sư tử, uống trà chưa?

Sư nắm cột trụ nói: Vừa đến sao không lễ bái?

Thị giả suy nghĩ bị nắm tay của sư nói: Về đi rõ ràng nếu giống vậy cho Bảo Hoa.

Có mấy người mới đến.

Sư nói: Mới đến phải không?

- Phải.

- Hãy tham đường đi!

Tăng bèn đi.

Sư lại gọi lại.

Tăng ấy quay đầu.

Sư nói: Động đình khó được sư tăng ông uống một chén trà.

Hỏi Tăng: Ông học ở đâu?

Tăng thưa: Thiên Chương.

- Đem Lan Đình Ký đến được không?

- Đâu dám trình giống Hòa thượng.

- Cỏ vốn không nhọc niệm ra.

Năm người mới đến. Sư nói: Động Đình trên đỉnh không có đường đi không nhờ thuyền bè, mau nói xem.

Tăng nói: Đặc biệt đến lễ bái Hòa thượng.

Sư nói: Nước sâu thuyền dừng luông khoe cứu vớt.

Tăng không đáp được.

Sư nói: Qua bên này.

Tăng ấy đều qua.

Sư nói: Đầu tướng không mạnh nhằm lụy đến ba quân, tham đường đi.

Sư hỏi Tăng: Tên gì?

Tăng thưa: Nghĩa Hoài.

Sư nói: Đâu chẳng phải tên Hoài Nghĩa.

Lúc ấy: Lúc ấy dẫn đến được.

Sư nói: Ai an ẩn cùng ông?

Tăng nói: Con thợ giới đến nay mười năm.

Sư nói: Hành cước rách bao nhiêu giày cỏ?

Tăng nói: Hòa thượng chớ đối người tốt.

Sư nói: Ta cũng không lường được tội lỗi ông thế nào?
 Tăng không đáp được.
 Sư nói: Gã rỗng tuếch.
 Bèn đánh.
 Hỏi người mới: Sắp rời nơi nào?
 - Hưng Giác.
 Một Tông Đạt Ma quét đất thì hết.
 Tăng không đáp được.
 Sư nói: Trên đời chỉ có ta độc tôn.
 Lại hỏi Tăng: Xà-lê tên gì?
 - Tông Nhã.
 - Nhã thì không hỏi, nhưng thế nào Tông là gì?
 Tăng không đáp được.
 Sư nói: Còn hạn ba ngày.
 Tăng ấy mãi đến hạ lời. Sư đều không đáp. Tăng lại hỏi: Chỗ thấy
 của con chỉ có thế cònHòa thượng thế nào?
 Sư nói: Sao ông không hỏi ta.
 Tăng mới định hỏi bị sư đánh mấy tát.
 Hỏi: Người mới đến bước chân lên chỗ nào?
 Tăng vỗ tay một cái.
 Sư nói: Hai lớp công án.
 Tăng nói: Đúng vậy.
 Sư bèn hét.
 Tăng không đáp được.
 Sư nói: Còn ta vừa vỗ tay.
 Tăng suy nghĩ.
 Sư nói: Gã hãy tham đường đi.
 Sáu người mới đến sư hỏi Tham đầu: Phàm là thượng tướng phải
 cần có bảy việc tùy thân. Hai dao nhọn kề nhau là thế nào?
 Tăng đáp: Nghe tiếng Thúy Phong ở đây đã lâu.
 Sư nói: Tha cho một lần. Còn tiền giày cỏ của ta phải trả.
 Tăng hét.
 Sư đánh.
 Tăng lấy gậy cho sư, sư đánh một cái. Sư nói: Chưa đến Thúy
 Phong, cho ông hai mươi gậy rồi.
 Tăng không đáp được.
 Sư nói: Hãy đứng một bên.
 Lại hỏi đệ nhị phó tướng là thế nào?

Tăng nói: Mịt mù không hay biết.

Sư nói: Như lãnh hội qua uống trà chưa?

Sư lấy gậy đánh Tham đầu nói: Công án vừa đến ở ấy thì thế nào?

Trong đường làm sao nêu?

Tăng suy nghĩ.

Sư lấy tọa cụ đánh đuổi ra.

Bài Minh và lời tựa trên tháp của Hòa Thượng Tuyết Phong.

Theo duyên mà có, là trước sau thì thành hoại, không theo duyên mà được, thì trải nhiều kiếp thường kiên cố. Kiên cố thì còn, hoại thì tổn. Tuy nhiên ly tán chưa đến. Đầu ngại dự bày ư? Cho nên chồng đá kết thật chặt cây che lớp, chất chứa đất gạch làm khảm thờ Phật, mọi việc đã hoàn bị, đầu nam chân bắc, nằm ngang núi. Chỉ nguyện đến khi người đồng đạo, chớ trái ý ta. Người biết tâm không đối chí ta được. Dặn dò kỹ càng, gắng sức. Dầu sau này tà đạo hiển dương, đầu bằng ngày nay chánh nhãn hồng truyền, khéo suy điều đó, nghĩ cho kỹ điều đó.

Huynh đệ thêm mười chữ (nói nước không hai vua, lại nói biết không?). Đồng tâm một nghị lực (Lại nói: Gió thổi qua cỏ rạp, lại nói đáng cho).

Thổ chủ nói: Tùng Sơn (nói bốn bề chẳng tuyệt lại nói xem).

Noãn tháp hiệu là nan đề (nói nương nhau chỉ một con đường, lại nói hiểm).

Lại có khúc hát Hồ gia (nói một tây một đông lại nói rất khó).

Các ông cần phải biết (nói từ nam từ bắc, lại nói hiểu).

Ta xưng con trâu đất rỗng (nói nghe đừng ngẩng đầu, lại nói ha ha).

Ông cùng ngựa gỗ hý (nói thấy nên nhắm mắt, lại nói vỗ tay).

Chỉ xem trăng tháng năm (nói há có thể như vậy, lại nói thử dài).

Sau khi củi hết lửa tắt (nói đi đi ai đồng, lại nói trụ được).

Thất kín nát như bùn (Nói: phải đến như thế, lại nói: nổ lực).

Nhận cho hiệu sư thượng đường, Tăng hỏi: Hoàng ân đã giáng, chúng cùng xem, học nhân lên, có nghe đề xưng.

Sư nói: Như âm hay ở tai người đều nghe.

Lại nói: Sau khi nghe thế nào?

Sư nói: Hỏi vốn là đều không biết.

Tăng nói: Học nhân đến đây thật bảo không biết.

Sư nói: Cho ông làm giặc cỏ.

Lại nói dòng nhà thiền còn như chiến tướng; thấy chiến đấu đồng kiện không đến, tức lấy xương tủy là việc một kỳ đầu giống bài ca mượn nước dâng hoa xương thái bình.

Ban đêm núi mưa ướt cỏ, thấm nhuận cây cỏ thụ, nhàn ngâm kệ trúc tiên, hơn ăn vàng ngọc; đế mèn kêu vách đỏ, như khỏi buồn co quắp, hoa ưu đàm đạo nhân, xa xôi nơi núi xanh, là biết nói không thể không ở, ai nói ly gián. Cho nên trời có đạo nên nhẹ nhàng xanh thắm. Đất có đạo nên nghiêm ngặt, suối có đạo vì đầy ấp, vua có đạo vì phổ hóa. Cho nên Kim thượng Hoàng đế, Kim luân thống ngự hang khe suối. Cỏ cây cầm thú cá không xa, không đến, kẻ núi rừng ôm bệnh; chốc lát thừa long quang. Đời này đời sau không vì nói báo đáp. Hiền Thủ, Ty Phong, Các Phù, Nghiêu Thuấn. Nhìn xuống Cung hoàng, Cung phong nhã ngàn năm, tỏa khắp vạn màu xuân. Xong xuôi bảo rõ chấn động dứt tiếng.

Hai xe đồn điền, các nhà hiền tế không dám thêm từ ca ngợi. Khổng Tử nói: Ta cầu nguyện lâu rồi.

NÓI Ở THIÊN TỰ TUYẾT BẢO TẠI MINH CHÂU.

Ngày sư khai đường, trước pháp tòa bảo đại chúng: Nếu luận về bốn phạm gặp nhau, ắt không thắng bảo tòa cao. Rồi lấy tay chỉ hai đường nói: Mọi người theo tay Sơn tăng xem, vô lượng quốc độ chư Phật nhất thời hiện tiền, mỗi mỗi phải nhìn theo cẩn thận. Hoặc bờ biển chưa biết không khỏi nói lời thôi dài dòng, tức bèn thắng tòa. Tăng tuyên sơ xong, Duy Na đánh chùy rằng: “Chúng kiệt xuất trong tông lâm, nên quán Đệ nhất nghĩa”. Lúc ấy có Tăng ra. Sư chỉ trụ cột nói: Chánh Pháp nhân tạng uy ở ngày nay, phóng đi thì ngói gạch phát quang, lấy thì vàng thật mất màu, quyền ở nơi tay, sống chết tạm thời. Có tác giả cùng nhau chứng cứ.

Tăng bèn hỏi: Xa rời Chiếu tổ Thúc Phong, đã đến đạo tràng Tuyết Đậu. Chưa rõ là một hay là hai.

Sư nói: Ngựa không qua ngàn dặm chệ gió chậm.

Lại nói: Thế thì mây tan trắng sáng nhà.

Sư nói: Kẻ đầu rồng đuôi rắn.

Hỏi: Đức Sơn Lâm Tế đánh hét đủ rồi. Hòa thượng tiếp người như thế nào??

Sư nói: tha cho một lần.

Tăng suy nghĩ.

Sư bèn hét.

Tăng nói: Chưa rõ chỉ gì? Chẳng có ở.

Sư nói: Bắn cọp không uống công mất cánh.

Hỏi: Việc trái tóc dưới bùn, để cầu nghe nửa bài kệ là ai làm?

Sư nói: Trên trời dưới trời ta là độc tôn.

Lại nói: Nếu người đứng trong tuyết đầu có thể truyền diệu chỉ.

Ba lạy thân hậu mới là thân.

Sư nói: Chớ thống loạn.

Hỏi: Phạm Vương xin Phật che chở vì chúng sinh, học sĩ thỉnh sư đang làm việc gì?

Sư nói: Biết nhau khắp thiên hạ.

Lại nói: Thế thì đại chúng thấm nhuần ân đức.

Sư nói: Phần ông thì thế nào?

Lại nói: Học sĩ chứng minh.

Sư nói: Chưa có kẻ trụ.

Hỏi: Mười phương đồng tụ hội, mỗi mỗi học vô vi. Đây là trường tuyển Phật tâm không cấp đệ quy. Thế nào là được cấp đệ?

Sư nói: Đi gặp điểm trán.(thi đậu)

Lại nói: Như thế thì cô phụ bình sinh.

Sư nói: Dạy thôi không chịu thôi.

Hỏi: Bếp lửa đốt thì vạn thốt voi đều kéo đến. Không biết là cảnh giới nào?

- Điện vàng cỏ bao la.

Lại nói: Hưởng thượng còn có việc không?

- Mây trắng ngàn vạn dặm.

Hỏi: Thối đại pháp loa, đánh đại pháp cổ. Triệu tế lâm diên thế nào là đúng?

- Gió mát đến chưa thôi.

- Thế thì được gặp sư.

- Một lời phát ra bốn ngựa khó đuổi theo.

Tăng lễ bái.

Sư nói: Tha cho một lần. Sư nhìn khắp đại chúng một lượt rồi nói: Trời người đều tụ tập cùng phát minh việc gì? Có thể phân qua lại chủ khách, rong ruổi hỏi đáp lại gánh vác Tông Thừa đi! Môn phong rộng lớn, oai đức tự tại, sáng suốt xưa nay định càn khôn. Ngàn Thánh chỉ nói tự biết, năm thừa chẳng có thể kiến lập. Cho nên trước tiến ngộ ý chỉ còn mế, đầu mối thì soi xét lại, lời nói ra để hiểu Tông, bên ngoài còn mờ mịt tình thức, mọi người phải biết chân thật qua lại, trên không vin

ngưỡng, dưới tuyết chính mình. Tự nhiên trước ánh sáng thường thấy, mỗi vách đứng ngàn nhân, có phân biệt rõ ràng được không? Chưa biện biện lấy, chưa rõ rõ lấy, đã biện rõ thì có thể cắt đứt dòng sinh tử. Cùng ngồi vị trí Phật Tổ, diệu viên siêu ngộ đang lúc này, ơn chịu báo không báo, để giúp hóa vô vi. Sư ở chùa Thúy Phong ngày nhận số, đàn việt của Động Đình và chuyên sứ Minh Châu tranh chấp nhau dữ dội mãi không thôi.

Sư thượng đường bảo đại chúng không nên làm chuyện ồn ào, hưởng gì nhà Tăng đừng cầu ắt phải thế. Ở thì như con hạc lẻ loi, lãnh đạm trên đỉnh tùng, đi thì như đám mây bay thoáng qua nhân gian. Chẳng phải đây kia khác nguồn động tĩnh trái hướng, nay bàn luận với mọi người, nghỉ hai, ba năm Động Đình mở mật dấu vết, thừa bốn tin tâm ân chăm sóc xa ở các phương đều là vết cũ. Tạng giáo lại là mới về há có thể biết đều quên hẳn, y cứ dẫn đến đường xa trước thành thật là không thể mà Tứ Minh thái thú, Tinh Trì, giới sử, trọng trong tạm thời, đã lặn lội mấy châu, xa xôi ngàn dặm thành khẩn khổ cực. Khi đến đây, tiến thoái phân rõ, không thể tự quyết, dám hỏi đại chúng: Thích ở Thúy Phong hay thích đến Tuyết Đậu. Lúc ấy trong chúng lớn tiếng nói: Thích đến Tuyết Đậu.

Sư bèn quay nhìn bảo đàn việt Động Đình: Không có gì lạ, mỗi người phải biết thời. Lại Phật pháp ủy từ Vương thần gồm trụ trì cũng vì duyên hết, ở đây ở kia vốn không thường. Hiến đem số văn để lấp đến mạng, bèn xuống tòa.

Đến tối sư tiểu tham, Tăng hỏi: Tứ Minh Hầu Ba Xa hàng công văn chưa can thiệp trình đường xin sư nói mau.

Sư nói: Mũi nhọn.

Lại nói: Sông Ngân một nhánh ngày nay còn đẹp.

Sư nói: Không cho đi đêm.

Sư bèn nói: Chư nhân giả! Chưa có người nào đi nhiều mà không trụ, chưa có ai trụ mãi mà không đi. Xưa nay mỗi người có chỗ đến. Lại như vận này tránh ở một góc. Nếu chẳng phải nghĩ báo ân Phật thì không bốn lần đến ở đây.

Sợ sơn Tăng sau khi tấn phát, pháp tịch hư không, nay sai Tổ Công khai sĩ tiếp tục trụ trì, may chúng từ bi đồng tâm khuyến thỉnh.

Sư từ biệt Thúy Vi thượng đường. Tăng hỏi: Học sĩ có nói “Thôi Tổ Tịch của Thúy Phong, lên đạo tràng Tuyết Đậu. Thế nào là đứng bất động?”

Sư nói: Xuống núi không đi nhanh bèn khó gặp.

Lại nói: Thế thì đi như mây bay dừng giống thần khe suối.

Sư nói: Ông phải buộc chặt giày vải.

Lại nói: Sơn tăng này nén theo lời thỉnh kia, khó có thể lưu lại, buộc hành hàng cáo đi, nhưng vịn nhiều cảm hướng trụ trì lâu phiền lòng đầy đủ lâu nhận biết năm lạnh, mỗi vụ ít nói chăm lo dùng thành khẩn cầu xin có các cao sĩ tham theo, động xa ngàn dặm tính câu gần trăm tăng. Bổng ăn trao sơ di chúc, thuyền xe rộng hẹp đủ quay lại, thiên duyệt tự tăng, thì nước Phật đạo khắp không phải là xa. Đâu lấy chư thiên đức đi lại không lấy voi. Không có khí, không có hình, động tĩnh không vì tâm, không cảm mà không ứng. Thế thì tâm sinh nơi có tâm. Voi ra có voi vì voi chẳng phải ta ra. Vàng đá dòng nước không cháy vì hình chẳng phải ta sinh. Ngày dùng mà không động, lộn xộn tự họ đối ta làm sao xin mọi người treo cao chiếc buồm không hơn. Trân trọng.

Sư đến Vạn Thọ, chúng thỉnh thượng đường, Tăng hỏi. Bày việc tùy thân xin gặp nhau.

Sư nói: Đánh trống thổi lui.

Lại nói: Lúc đầu mũi nhọn giao nhau đã thấy đại bại.

Sư nói: Thở dài.

Tăng suy nghĩ.

Sư bèn hét, gã này có gì mau chết.

Hỏi: Thúc Phong một mũi nhọn đã bắn Tuyết Đậu, một mũi nhọn Tuyết Đậu sẽ bắn người nào?

Sư nói: Không phải chú chuột phát cơ.

- Chẳng những nghe danh ngày nay thấy mặt.

- Thêm được một trường sấu.

- Tăng lễ bái.

- Nếu vậy thì thôi. Sư bèn nói: Môn hạ Vạn Thọ mỗi mỗi tác gia.

Bởi là binh của tướng mạnh. Tuy mạnh như thế, Bảo Phước có nói: Lửa xẹt, bóng chớp xẹt, làm được, làm không được, chưa khỏi mất thân mạng. Như dạy cứ lệnh mà làm, đều là người cảnh Tô Đào, mỗi người ba đầu sáu tay, đến trong tay Thúc Phong. Cũng phải bình vỡ nước chảy. Như nay tha cho một lần, phân phó Hòa thượng Vạn Thọ.

Sư đến Tú Châu, trăm vạn người chuẩn bị trà nước thỉnh sư thăng tòa. Tăng hỏi: Đến thỉnh Tuyết Đậu trước hay đến Gia Hòa?

Tông thừa hưởng thượng thỉnh sư đề xướng.

- Chim kêu khắp nơi đều giống nhau.

- Thế thì được nghe điều chưa nghe.

- Không phải người khổ tâm không biết.

Tăng suy nghĩ.

Sư bèn hét.

Tăng lễ bái.

Sư nói: Mời người bước ra hỏi?

Hỏi: Thế nào là một câu giáo ngoại biệt truyền.

- Ba đời sáu mươi kiếp.

- Học nhân chưa hiểu.

- Hồ Tăng mắt xanh cười gật đầu.

Sư nói: Sơn Tăng này thừa mệnh Thái Thú Ngân Giang đến Tuyết Đậu trụ trì, lại đến Gia Hòa, lại tăng niềm vui. Nhưng người thừa trăm vạn, lo lắng chu toàn, ngưỡng gánh hoài bão không thể quên, lao nhọc mệnh lớn, thác đức nén nay, cử xứng Tông thừa, hướng Đạt sĩ gặp nhau, chẳng còn mất đánh. Như nói tình cờ trong lời có tiếng vang, như dòng uốn cong trung hạ, hướng đến bốn phạm nạp tăng xa xa vậy. Chỉ như vừa đến, tăng hỏi một câu giáo ngoại biệt truyền. Đáp: “Ba đời sáu mươi kiếp”, mọi người có biết thế nào không? Lại có ao chim núi, vùng biển am vườn, trong ba trăm pháp hội nơi nào có tin tức. Cho nên nói ba đời chư Phật không thể tự tuyên, một đời giáo giải rõ không kịp trừ phi biết có. Chẳng có thể biết, chúng từ bi đứng lâu, cúi mình. Trân trọng.

Sư đến Linh Ẩn, chúng thỉnh thăng tòa, Tăng hỏi: Xa biệt trượng thất Thúy Phong, sẽ đến đạo tràng Tuyết Đậu. Thế nào là đấng Bất động Tôn?

- Xem gió xuân sai buồm.

Thế thì quán mới biết kia đi, người đi không đến nơi.

- Đầu rồng đuôi rắn.

Hỏi: Thế nào là yếu chỉ Thiên tông?

- Điểm.

- Còn có người ở.

- Sau ba mươi năm.

- Thế thì ngày nay Thúy Phong ngồi vỡ băng tan.

- Sư nói: Có một chút.

Sư bèn nói: Chẳng phải tranh với Thượng Tòa. Thế thì luận chứng cũng mỗi mỗi sức chống nhau ở mũi tên nhọn lại là phải kẻ đặc biệt mới được. Như ý căn còn trệ phải hướng đến trước chọn lựa. Cho nên Hòa thượng Trường Sa nói: Người ngồi đầu sào trăm thước phải tiến bước. Mười phương thế giới là toàn thân.

Tăng nêu hỏi Nam Tuyên: Đầu sào trăm thước làm sao bước

lên?

- Lại tiến một bước.

Tăng lại hỏi Ngõa Quan nói: Đầu sào trăm thước cần tiến làm gì.

Tăng không chịu.

Quan bèn đánh.

Sư nói: Đại chúng! Có người xưa biến ra một thời, lúc ấy chẳng có bản luận, cũng chưa nói. Lại như Tuyết Đậu, ngày nay lại vào Linh Ẩn cũng giống:

Bách xích can đầu tọa để nhân

Tuy nhiên đắc nhập vị vi chân

Bách xích can đầu tu tiên bộ

Thập phương thế giới thị toàn thân.

(Đầu sào trăm thước. Theo lời Nam Tuyền được tiến một bước, thích gặp nhau với đại chúng, thì mười phương thế giới là toàn thân). Bèn xuống tòa.

Sư đến chùa Thừa Thiên ở Việt Châu, chúng thỉnh sư thượng đường.

Tăng hỏi: Học nhân không hỏi ý Tây lai, chỉ hỏi ý bắc đẩu tàng thân như thế nào?

- Sư nói: Kẻ lấy đầu làm đuôi.

- Thỉnh sư đáp lời.

Sư nói: Tây thiên lệnh nghiêm.

Hỏi: Có hỏi đáp, khách chủ xưa nay vậy. Không hỏi không đáp thì thế nào?

Sư nói: Lối xưa đầy cỏ mịt mù.

- Nêu không lên sao hết thế?

- Kiếm bén không chém người chết.

Sư bèn nói: Tác giả gặp nhau một xô một đè, lấy rồi liền đi. Như dừng nghĩ chợt tìm không được. Nếu nói hỏi ở chỗ đáp, đáp ở hỏi Tông mỗi mỗi y cỏ phụ cây.

Hỏi: Không ở chỗ đáp, đáp không ở Tông hỏi, ít thấy trên đảnh có mắt, mọi người còn tiến cử được không; Tiến cử được hay không được đều là lối mới của Tuyết Đậu. Đừng chọc quē Hòa thượng Thừa Thiên.

Đàn Việt Việt Châu lo trà nước thỉnh sư thăng tòa.

Tăng hỏi: Đàn Việt ân cần ba lần thưa thỉnh, xin sư phương tiện chỉ bến mê.

Sư nói: Không cho đi đêm, đến sáng phải về.

Lại nói: Chẳng những học nhân, bốn chúng đều mong nhờ.

Sư nói: Trăm ngàn năm sau.

Hỏi: Thế nào là yếu chỉ Thiên Tông?

- Xa xa hơn mười vạn.

Tăng lễ bái.

- Chống gậy không được.

Sư bèn nói: Chư đàn tín! Sơn tăng tăng đi qua, gặp gỡ nhau, đâu rửa được đối đãi đặc biệt, đề nén phô dương. Lại như Hòa thượng Thừa Thiên, tôn sùng người có lòng từ hướng là nghe khác để tuyệt hiểm. Đâu phải phiến hà Tuyết Đậu lại vì phát tuyên. Dù ba đời Thánh nhân, sáu đời khai sĩ, lợi sinh ra. Cho nên mọi người không dám nhâm lẫn mảy may. Tuy thế, bỏ qua thì không được.

Sư im lặng hồi lâu nói: Không biết làm khách, lao phiền chủ nhân.

Sư về chùa thượng đường, có Tăng hỏi: Thế nào là chủ Tuyết Đậu?

- Sao không hỏi người trong núi Tuyết Đậu?

- Hãy lấy Định càn khôn đi.

- Ra cửa chỉ sợ không đến trước, giữa đường có người đợi lâu.

Hỏi: Thế nào là gia phong Cổ Phật?

Sư nói: Ban ngày ban mặt.

- Còn cho học nhân lãnh hội không?

- Không phải kiếm khách xin chớ qua lại.

Hỏi: Thế nào là đệ nhất cú.

- Chùy vàng trong tay áo.

Tăng bèn hét.

Sư nói: Sáng ba ngàn chiều năm trăm.

Hỏi: Thế nào là cảnh Thúy Phong?

- Trời không có bốn vách.

- Thế nào là người trong cảnh?

- Trăng trong núi.

- Thế thì từ lúa mạ mà biện được đất nhân nói biết người.

Sư nói: Đúng.

Tăng lễ bái.

Sư nói: Kiến thức cạn cợt một trường khó khăn.

Sư bèn nói: Tiêu cách gì? Còn biết không? Chư Thiên đức, Tổ Phật không thể tuyên truyền, trời đất không thể che chở, bày ra hai thừa

thanh văn. Thập địa đến đây hỗn sợ hãi, hoặc Đạt Sĩ mãi dũa, gặp quyết chiến một lấy một đê, lược bày phong quy. Cú trệ thì đứng núi mãi hư không, nguồn mê thì mây giăng ngang đồng. Cho nên Tiên Thánh nói: Một lời mới nêu ngàn xe cùng vết bao quát vi trần, còn là nói hóa môn. Nạp tăng, mong mọi gì? Tự thời biết.

* Thượng đường Tăng hỏi: Thừa sư có lời: Canh ba qua cửa sắt ý chỉ thế nào?

- Sư nói: Lời nói trung thực không tránh cật lưỡi.

Tăng lễ bái.

- Đến nơm mới biết lấy cá khó.

Hỏi: Ngàn núi vạn sông xuyên mây đi, đoạn trừ vọng tưởng tham cứu đến chỗ huyền diệu việc thế nào?

- Đạp rách đôi giày cỏ.

- Vì sao như thế?

- Ngừa xong lo xa ắt có vui gần.

- Thế nào là người hưởng đến việc đã qua?

- Y ngồi dưới cây lan.

- Lại đến thì thế nào?

- Mặt trời vây quanh núi Tu-di.

- Trên trời dưới đất chỉ có ta quý nhất.

- Sư nói: Kẻ hai đầu ba tay.

- Thừa sư có lời: Lão Thích Ca tỏ ra không được, điều ngoa chỗ nào?

Sư nói: Quân tử ngàn dặm cùng gió.

- Thế thì ương lụy đến con cháu.

- Vốn chẳng phải loài vịt.

Sư nói tiếp: Chư thiên đức: Dù Văn Thù biện thuyết, nhận lửa đom đóm là thái dương, là của quân sĩ chỉ có mắt đồng trăng sáng. Cho nên Tuyết Đậu tầm thường nói: Trước Oai Âm Vương không có thầy tự ngộ, là đệ nhị cú. Còn ta đệ nhất cú. Nếu chưa có thể lấy Kẻ cầm quyền ở ngôi trọng yếu, không tránh khỏi bốn ba nam bắc.

Thượng đường nhân Tăng đưa gậy lên, sư lấy nêu thành bài tụng rằng: (Núi sinh cây đơn lẽ chẳng có linh, thế bao hàm sông núi tự phân minh, đưa đến thẳng được kiếm thành phong, báo hết nhân gian hay không bình.)

Lại nói: Đại phạm lấy bình báo bất bình. Là nghĩa thường chuẩn lấy bất bình báo bất bình, là thanh quy đặc biệt, cũng giống dùng trí sai mê hoặc. Hạ sĩ tương đối lấy trí sai trí ít gặp tác gia, có hiểu hai bất bình

không?

Mọi người không lường tội lỗi. Tuyết Đậu cũng không lường được tội lỗi. Lỗi Tuyết Đậu tự có thể kiểm xét.

Ông là thùng sơn, không đánh thì đợi bao giờ. Nói xong lấy gậy đuổi xuống.

Mùa đông, Sư đến thượng đường. Tăng hỏi: Tiếng trống mới dứt trong chúng đều đến. Tăng hỏi một câu: Tân tiết thỉnh sư chỉ dạy.

- Trước ba ngày sau năm ngày.

Lại nói: Thế thì nghe được điều chưa nghe.

Sư nói: Dây ngắn không dò được suối sâu Sư

nói: Tám mươi lão Tăng nhàn quán đánh.

- Học nhân không hiểu.

- Bốn biển không sóng vắng trăng lẽ loi.

Tăng im lặng hồi lâu. Sư hét nói đi đâu. Tăng lễ bái.

Sư nói: Tha cho các sư nói tiếp gặp nhau không lấy ra, nêu ý bèn biết có, không phải kể than thở. Lại bước loạn phía trước thật là khổ cực. Chư thiền đức xem ông ta giáo trước. Chưa rời Đâu suất đã xuống Diêm Phù, chưa ra khỏi thai mẹ mà độ người đã xong. Nếu nói đi khắp bảy bước, mà nhìn bốn phương giữa trời đất chỉ ta quý nhất. Còn có người không tha cho y. Như nay khéo nói dị đoan, không chịu gánh vác, đáng thương xót. Cho nên nói: Thiên ma ngoại đạo là kẻ vong ơn bội đức. Thanh Văn nhất thừa là tự khi cuồng. Ông thấy như thế. Việc bất bình lại tức giận đuổi đem đi, hét đem đi. Tùy bài nói. Ta không biết không hiểu. Trong biển khổ thường có khi nào xuất đầu.

* Sư thượng đường nói: Hình khởi chưa thành chất, danh khởi chưa thành danh, hình danh đã thành, đạo chơi khắp nơi. Sư dơ gậy lên nói: Đại chúng. Cây gậy là hình danh đều nêu, còn có lỗi không? Có thì trăng đáy nước. Không thì hình danh đều thành. Cũng nghiên cứu cùng tội thật được gọi là ân rất khó báo đáp.

* Sư thượng đường nói: Chưa ra thai mẹ thấy thành công án. Đi vòng bảy bước tội phạm tày trời, bèn vào trong Lộ Dã Uyển, trên chi mạn lại sinh chi mạn, rồi dơ gậy lên nói: Hồng hồng xuống tòa.

Sư thượng đường, Tăng hỏi: Thế nào là chạm mắt Bồ-đề?

- Gió thổi, bụi bay, chim bay rơi lông xuống.

- Xin Sư phương tiện lần nữa.

- Kịp bị đánh phá Thái Châu.

- Thế nào là một câu giáo ngoại biệt tuyên?

- Câu hỏi hay.

- Có cho pháp học nhân lãnh hội không?

- Sư nói: Kẻ có đầu không đuôi.

Sư nói tiếp: Chư nhân giả!

Phàm Tông sư xướng đạo thí như khách một mình chèo thuyền bênh bồng trên sông xanh, trắng sông khói sóng, theo tình sáng sửa mênh mông, muốn ném bánh thơm phải đợi cá kinh lớn. Dù có vầy nhỏ phải không mong có.

Sư thượng đường nói: Một đường thẳng, hai vòng ngăn, nạp tử biện được, trong mắt sinh hoa bèn xuống tòa.

Sư thượng đường Tăng hỏi: Đạt Ma Tây Lai Chi truyền tâm ấn, các phương vì sao nói dị đoan.

Sư: Ai?

Lại nói: Đâu có thể như nay.

- Tây Thiên lệnh nghiêm.

- Thế thì vào nước thấy người lớn.

- Hàn Tín, vào triều hỏi, ba hồi trống, đánh xong, quần hiền tụ tập xin Sư ném xuống tiền đề.

- Chỗ Trường Nhân đưa người, khi nhớ được nhà khác.

Lại nói: Thế thì lui thân ba bước.

Sư nói: Vẫn là ngư ông cầm cần câu cá.

- Hỏi: Không trừ vọng tưởng không cầu chân là người nào?

- Nhất Giác Túc.

Sư mới nói: Thế thì trên trời trên đất chỉ ta quý nhất. (Thiên thượng thiên hạ duy ngã độc tôn).

Sư nói: Một khi bỏ thì chuyển.

Sư nói tiếp: Phần lớn xuất chúng mài dũa cũng phải là bốn phận. Thiên khách cũng chưa đủ mắt thốt trác đồng thời, cuối cùng mò tìm không được.

* Sư thượng đường, các phương tập định xong.

Sư nói: Không dùng đầu suy lường khó được Sư bèn xuống tòa.

* Sư thượng đường nói: Cần câu ngay câu cá còn, cá kinh, cần câu cong câu rùa, ba ba. Câu cong mà câu cá còn, cá kinh, lý ứng chưa được. Câu thẳng mà câu rùa, ba ba, tình cũng chưa cam. Như nay buông câu, người phụ lãnh hãy đỡ lên câu. Sư im lặng hồi lâu nói: Nhọc mà vô công, Sư bèn xuống tòa.

* Sư thượng đường chúng vân tập, Sư đứng dậy nói: Tuyết Đậu được cao như thế, mọi người thấp như thế, nếu người nói được câu bằng vai. Cho y lấy Định càn khôn, Sư bèn xuống tòa.

* Sư thượng đường nói: Cái dùi trong túi vải, không xuất đầu thì tay giỏi. Sư nói: Đại chúng của Tuyết Đậu ra. Chẳng có thiền khách một bên không chịu ra, Sư im lặng hồi lâu nói: Mọi người đã rút đầu, tạm cho chư vị kiểm trách.